

Helsedirektoratets svar på oppdrag 101 og 102

Oppdrag nr. 101 Kriterier for unntak fra innreisekarantene

Vi viser til tidligere oppdrag nr.94 om samarbeid mellom smittevernmiljøene i Norge og Danmark og andre nordiske land om et felles kriteriesett for når innreisekarantene kan erstattes av selvmonitorering og testing ved symptomer.

Vi ber om at dette arbeidet videreføres med sikte på å oppnå enighet om et kriteriesett med Danmark så snart som mulig.

Parallelt med dette ber vi Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet å etablere særnorske kriterier som kan brukes i tilfelle det ikke oppnås enighet med Danmark og eventuelt de andre nordiske landene.

Vurdering av om Norge også skal ha en 6-dagers-regel etter modell av det danske forslaget skal inngå.

Frist for oppdraget er tirsdag 9.juni klokka 15.00.

Folkehelseinstituttet og Statens Seruminstitt i Danmark sitt forslag

Folkehelseinstituttet har videreført samtalene med Statens Seruminstitt og de har kommet til enighet om følgende kriterier:

Kvantitative

Insidensrate siste 14 dager (gjennomsnitt siste to uker) [$<20/100\ 000$] per uke (evt 25?)

*Innleggelser på intensiv siste 14 dager (gjennomsnitt over to uker) [$<0.5/100\ 000$]
alternativt:*

Aktuell belastning på intensiv målt som antall senger med COVID-19 pasienter [$<1/100\ 000$]

Andel positive prøver siste 14 dager $<5\%$

Kvalitative

Alle med mistenkt covid19 uavhengig av alvorlighetsgrad oppfordres til å bli testet

Det er et system for smittesporing rundt alle bekreftede tilfeller

At det er informasjonsmateriale for de som reiser

Fortolkning

Opplysningene over tolkes ut fra en helhetsvurdering ved regelmessige møter mellom folkehelseinstituttene

SSIs standpunkt er ikke politisk avklart i Danmark. FHI opplyser at man har regionale tall i Norden, men at man ikke kan påregne det i andre land i Europa. Alle indikatorene må være oppfylt. FHI antar at kriteriene må justeres etter diskusjon med andre nordiske land og EU.

Gjeldende rett

Per i dag er det etter covid-19-forskriften § 5 som karanteneplikt i 10 dager for alle som ankommer Norge. Det er etter § 6 gjort enkelte unntak fra dette for visse typer arbeidsreisende, men hovedregelen er at karanteneplikten gjelder for tilreisende fra alle land:

§ 5. Karanteneplikt ved ankomst til Norge

Personer som ankommer Norge, skal oppholde seg i karantene i 10 døgn etter ankomst til Norge.

En person i karantene skal oppholde seg i eget hjem eller på annet egnet oppholdssted. Personen kan bare oppholde seg utenfor hjemmet eller oppholdsstedet hvis nærkontakt med andre enn de personene som vedkommende bor sammen med, unngås.

Personer som stiger på og av norske fartøy i Norge, og som kun oppholder seg i fartøyet under reisen, er unntatt fra karanteneplikten etter første ledd selv om fartøyet under reisen har krysset Norges grenser i internasjonalt farvann.

Internasjonale vurderinger

Det vises til Health Security Committee Audio Meeting on the outbreak of Covid-19, Luxemburg 3.6.2020.

Møtet omhandlet en gjennomgang av hvordan land kan vurdere å fjerne grensekontroll mot tredjeland. Grunnet usikkerheten knyttet til underliggende kriterier og data, konkluderte Helse- og berednesskomiteen med at en felles tilnærming til å fjerne grensekontroll, herunder karantene, for tredjeland ikke kan defineres ut fra epidemiologisk informasjon alene:

The HSC agreed that a common approach for lifting border measures based on epidemiological information cannot be defined considering the uncertainty of underlying criteria and parameters.

Av dokumentet fremgår også at flere av de samme problemstillingene reiser seg innad i EU. ECDC påpekte at det tidvis mangler data om den epidemiologiske situasjonen på regionalt nivå innad i EU/EØS. WHO presiserte at problemstillingen knyttet til å kunne sammenligne data mellom land er generisk på verdensbasis, blant annet grunnet ulikheter i overvåkning og rapportering.

ECDC further noted missing data on epidemiological situation at regional level within the EU/EEA and reminded countries to report on these data. WHO noted that it relies on self-reporting from countries, pointing to similar bottlenecks regarding missing or unreliable data and the issue of comparability due to different country approaches for surveillance and reporting at the global level.

Helsedirektoratets merknader til forslaget fra FHI og SSI

Helsedirektoratet mener at forslaget til kriterier på et overordnet nivå samsvarer med Europakommisjonens anbefaling om at man først bør åpne for land med tilsvarende eller likt smittepress som ens eget.

En insidensrate som den foreslåtte på 20/100 000 tilsvarer riktignok at man i Norge skulle påvise i overkant av 1000 nye tilfeller per uke. Sist uke hadde Norge 59 nye påviste tilfeller. Variasjonen i Norge er imidlertid relativt stor, og insidensen i Oslo var 12/100000. Til sammenligning hadde Sverige i gjennomsnitt for hele landet en insidens i forrige uke på ca. 40/100 000 innbyggere (ca. 4000 nye tilfeller av covid-19).

Når Norge etablerer kriterier for gjøre unntak fra karantenekravet, skal det skje på bakgrunn av et sett kriterier. Ut fra europarettslige betraktninger vil dette markere terskelen for hvilke land i EU som Norge fjerner karanteneplikten for.

Risikovurdering og behov for å sikre praktisk gjennomførbarhet

Norge har lyktes med å slå ned og holde utbruddet nede. Vi er dermed mer sårbare for importsmitte enn mange andre land. Norge har mulighet til å fungere tilnærmet normalt uten spesielt inngripende tiltak, dersom man holder importsmitten nede fra utlendinger eller nordmenn som kommer tilbake etter besøk i utlandet. Den største risikoen for at utbruddet skal blusse opp med et stort omfang i Norge er import.

Det viktigste og mest effektive tiltaket for å hindre at importsmitte brer seg i det norske samfunnet, er karantene. Hvis man erstatter karantene med kun selvmonitorering og testing ved symptomer, vil en del presymptomatisk og asymptomatisk smittede ikke bli fanget opp før de kan ha smittet andre. Dersom man innfører testing i avreiselandet, senest tre dager før ankomst Norge, og selvmonitorering og testing tre dager etter ankomst til Norge vil man fange opp flere smittede.

Testing, Isolasjon, Smitteoppsporing og Karantene (TISK) skal erstatte en rekke av de mer inngripende smitteverniltakene. Helsedirektoratet er bekymret fordi ikke alle kommuner har system og tilstrekkelig kapasitet for testing og smitteoppsporing rundt alle bekreftede tilfeller. Denne utfordringen vil kunne øke i ferieperioden. Mange kommuner har ikke planer for karantene og isolasjon av turister.

Før Norge åpner for turister fra utlandet og at nordmenn får reise til utlandet uten å måtte gå i karantene, er det viktig at kommunene får tilstrekkelig tid til å forberede og planlegge sin helseberedskap. Kommunene har omfattende ansvar både etter smittevernloven og helseberedskapsloven. Kompleksiteten øker fordi det er usikkert hvor mange som kommer, og hvor mange nordmenn som vil reise ut av landet og eventuelt bringe smitte tilbake. Vi viser til at kommunene ba om forbud mot at nordmenn fikk besøke hyttene sine på grunn av kapasitetsutfordringer i helse- og omsorgstjenestene.

Særnorske kriterier

EU-landenes overvåkning og rapportering er ulik. Kriterier må bygges på både kvantitative og kvalitative parametere, slik FHI og SSI påpeker i sitt innspill.

Norge må ha en tilstrekkelig oversikt over epidemien i de landene en vurderer å unnta fra karanteneplikten. Den samlede vurderingen, ikke minst de kvalitative i forslaget fra FHI og SSI, vil være avgjørende for hvorvidt man skal fravike karantenekravet.

Helsedirektoratet foreslår at det vil kunne åpnes for reise uten karantene dersom følgende kriterier etter en helhetsvurdering tilsier at det er smittevern­faglig forsvarlig:

- Innleggelse på intensiv siste 14 dager (gjennomsnitt over to uker) < 0.5/100 000
- Nedtrappingshastighet av tiltak i det aktuelle landet. Dersom et land har åpnet raskt vil det kunne oppstå en uoversiktlig situasjon etter de første ukene. Det anbefales at vi for slike land utsetter lemping av innreisekarantene til det har gått minst en inkubasjonstid (14 dager)
- Tilstrekkelig oversikt over den epidemiologiske situasjonen i landet
- Insidens under 20/100 000 per uke
- Samlet risikoprofil

6-dagers regelen

Danmark har innført en 6-dagers regel for reisende fra Norden. Helsedirektoratet støtter at også Norge gjør det samme. Dette vil redusere mobiliteten og dermed smitterisikoen, og gjøre det enklere å gjennomføre smitteoppsporing ved behov.

Krav til bestilling av opphold på et sted der den reisende er registrert og skal oppholde seg i 6 døgn sammenhengende etter ankomst, eksempelvis:

- Hoteller
- Betjente campingplasser
- Pensjonater
- Utleieenheter

Bestillingen må kunne fremvises på grensen, og gi oversikt over navn på oppholdsstedet, varighet av bookingen, hvem som er bestiller, navn på den/de reisende, telefonnummer til alle reisende i samme reisefølge. De må med seg dokumentasjon på bostedsadresse, som for eksempel skattekort eller tilsvarende.

Informasjon om selvmonitorering, testing med videre må foreligge på alle relevante språk.

Karantene, isolasjon og repatriering

Avtalen med andre land bør omfatte vurderinger av hvordan landene gjensidig skal forholde seg til:

- Personer som er på reise utenfor eget land, og som skal i karantene ble i den tidlige fasen av pandemien gitt adgang til å returnere til hjemlandet dersom dette kunne skje på en smittevern­faglig forsvarlig måte. Dette kan fremdeles gjelde for personer innen Norden som har eget transportmiddel.
- Dersom en turist påvises smittet i Norge, men har milde symptomer og kan returnere hjem på en smittevern­faglig forsvarlig måte, kan det tillates dersom de har eget transportmiddel.

Helsedirektoratets anbefalinger

Helsedirektoratet anbefaler en gradvis og kontrollert tilnærming i tråd med Europakommisjonens råd. Dette innebærer at kriteriene må settes slik at terskelen er tilstrekkelig høy og at vi åpner for å fravike karantenekravet for de land som oppfyller kriteriene og de vilkårene som må settes i lys av utviklingen av epidemien.

I tillegg:

At karantenekravet opprettholdes til kapasitet og systemer er tilstrekkelig, både med hensyn til informasjon til reisende, testing, karantene og isolasjon.

At man følger Europakommisjonen om at statenes tilnærming må være fleksibel, og det må tas høyde for at det kan bli nødvendig å reintrodusere tiltak dersom den epidemiologiske situasjonen krever det.

At Norge innfører 6-dagers regelen for utenlandske turister tilsvarende som i Danmark.

Det bør lages en nasjonal ROS-analyse av konsekvensene for smittepresset, helsetjenesten og andre sektorer i samfunnet av å redusere på karantenekravet.

Oppdrag 102 - fritak fra karanteneplikt for arbeidsreisende

Helse- og omsorgsdepartementet viser til covid-19-forskriften § 6 første ledd hvor det fremgår at personer som krysser grensen til Norge fra område som nevnt i bokstavene a til g under reise mellom bolig og arbeidssted i disse landene, eller når de er i arbeid, er unntatt fra karanteneplikt etter § 5 i den tiden de er under reise mellom bolig og arbeidssted og i den tiden de er i arbeid.

Det innebærer at dersom personer som er omfattet av unntaket har fritid i Norge – enten mellom arbeidsøktene eller før utreise, må vedkommende oppholde seg i innreisekarantene på denne fritiden. Det innebærer også at personer må være i innreisekarantene på fritiden 10 dager etter at vedkommende sist krysset grensen til Norge fra andre nordiske land som følge av jobbreise.

Helse- og omsorgsdepartementet ber om en vurdering av følgende:

- Er det smittevernfarelig forsvarlig å unnta innreisekarantene for arbeidsreisende også på fritiden? Dvs. at arbeidsreisende fra Norden ikke skal ha en karanteneplikt.

Det vises i denne sammenheng til oppdrag nr. 101 om kriterier for unntak fra innreisekarantene. Herværende oppdrag om evt. unntak fra innreisekarantene for arbeidsreisende også på fritiden, vil i praksis da omfatte dem som kommer fra regionene som ikke tilfredsstiller kriteriene som gir generelt karantenefritak.

Gjeldende rett

§ 6. Unntak fra karanteneplikt for personer som ankommer Norge

Personer som krysser grensen til Norge fra område som nevnt i bokstavene a til g under reise mellom bolig og arbeidssted i disse landene, eller når de er i arbeid, er unntatt fra karanteneplikt etter § 5 i den tiden de er under reise mellom bolig og arbeidssted og i den tiden de er i arbeid:

- a) Danmark
- b) Finland
- c) Island
- d) Sverige
- e) Færøyene
- f) Grønland
- g) Åland.

Unntaket fra karanteneplikt i første ledd gjelder ikke for personer som er på gjennomreise fra land som ikke er nevnt i første ledd bokstavene a til g.

Personer som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, herunder personer som gjennomfører vare- og passasjertransport, er unntatt fra karanteneplikten etter § 5 i den tiden de er under reise mellom bolig og arbeidssted og i den tiden de er i arbeid. Bruk av unntaket skal avklares med virksomhetsledelsen.

Personer som er omfattet av unntaket i første og andre ledd, skal så langt som mulig unngå nærkontakt med andre personer, jf. § 3.

Personer som krysser grensen mellom Sverige og Norge eller Finland og Norge, etter å ha utført strengt nødvendig vedlikehold og tilsyn for å avverge store materielle skader på fritidseiendom i Sverige eller Finland, er unntatt fra karanteneplikten etter § 5 ved retur til Norge. Unntak fra karanteneplikten gjelder ikke dersom personen overnatter på fritidseiendommen eller annet sted i Sverige eller Finland før retur til Norge. Unntak fra karanteneplikten gjelder heller ikke dersom personen i Sverige eller Finland har oppsøkt butikker, kjøpesentre eller lignende eller har hatt nærkontakt med andre personer enn sine husstandsmedlemmer.

Personer som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn, er unntatt fra karanteneplikten etter § 5.

Personer som ved godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19, er unntatt fra karanteneplikten etter § 5.

Vurdering og anbefaling

Dersom personer ankommer fra et land der kriteriene for turisme er oppfylt, er det naturlig også å åpne for at arbeidsreisende ikke skal i karantene på fritiden.

Dersom arbeidsreisende kommer fra land der smittepresset er så høyt at turisme fra dette landet ikke tillates uten karantene, bør de i karantene på fritiden.

For helsepersonell som ankommer fra land utenfor Norden for å arbeide i Norge, anbefaler vi at karantebestemmelsen uavhengig av smittesituasjonen i landet helsepersonellet kommer fra.